

NOWE ŻYCIE

pismo polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturalno - oświatowe.
Wychodzi W NIEDZIELE I CZWARTKI.

No 50

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI: Grodno, plac Batorego Nr. 4 m. 7.—Telefon 490.

PRENUMERATA: Miesięcz. 1 zł., kwart. 2.50 półrocz. 5 zł., rocz. 10 zł., w Ameryce 3 dol. roczn. Konto P.K.O. nr. 80.021
CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetrový lub jego miejsce przed tekstem 30 groszy, w tekście 50 gr., zwykłe 10 gr.

Układ ogłoszeń: 1 strony i tekstu 4—szpalowy, 4 strony 8—szpalowy.

ROK XX

Od armii sowieckiej do rosyjskiej

Z Pragi Czeskiej donoszą:

— „Na tle ostatnich wypadków w Rosji Sowieckiej niezmiennie charakterystyczną jest opinia prasy czeskiej, która różni się zasadniczo od stanowiska całej prasy europejskiej w sprawie wyroku śmierci na generałów rosyjskich z Tuchaczewskim na czele, i pokrywa się z opinią pism komunistycznych. Urzędowy organ polityki zagranicznej czeskiej „Prager Presse” pisze: Ludowy komisarz spraw wewnętrznych Jeżow prowadzi energiczną i bezlitosną walkę, zmierzającą do oczyszczenia Rosji Sowieckiej od wrogów. Jasne jest, że siła armii po tym wyroku nie osłabnie, a proces ten zjednoczy Rosję Sowiecką i wzmocni jej aparat kierowniczy. „Prawo Lidu” dodaje: umowa japońsko-niemiecka, zawarta pod znakiem walki z komunizmem, skierowana była bezpośrednio przeciwko Rosji Sowieckiej. Wiemy o tym dobrze, że ajenci japońscy i hitlerowcy starali się wszelkimi siłami przeniknąć do organizmu sowieckiego. Czeskie „Słowo” stwierdza, że rząd sowiecki rozumie, iż w stosunku do wewnętrzznego wroga należy działać stanowczo.”

Głosy prasy czeskiej pokrywają się ze stanowiskiem sowieckiej „Prawdy,” iż zniszczenie ostatniego gniazda wojskowych szpiegów zwiększyło moc czerwonej armii i odkryło karty i plany jednego z mocarstw. Tuchaczewskiego uznawano za zwolennika niemiecko-sowieckiego zbliżenia i upadek jego jest ciosem dla Niemców. Przypomnieć należy, że 1 maja b.r. Stalin rzucił hasło oczyszczenia armii sowieckiej od japońsko-niemiecko - trockistowskich szpiegów i szkodników.

Ostatnia egzekucja przeciwko generałom sowieckim zlikwidowała ze wschodnim okrucieństwem i dziką brutalnością wysokich wojskowych żydów i członków partii komunistycznej z lat 1917 i 1918. A na ich miejsce, obok marszałków Woroszyłowa i Budiennego, którym Trocki zarzucał patriotyzm w czasie wojny światowej, wyznaczono Jegorowa, dawnego oficera carskiego i dowódcę pułku, Szaposznikowa, hr. Ignatiewa i innych rdzennych Rosjan.

W tym oświeceniu uwagi prasy czeskiej, która naturalnie była inspirowana przez znawców stosunków obecnych w Rosji, są bardzo charakterystyczne. Z drugiej stro-

ny nie da się zaprzeczyć, że gdy by nawet prawdziwe były uwagi prasy czeskiej, to jednak te ciągle krwawe egzekucje przeciwko wysokim dygnitarzom cywilnym i wojskowym świadczą o zgniliznie, jaka w Rosji przy rządach sowieckich się zagnieżdżyła. Usuwanie dotychczasowych kierowników musi także osłabić administrację polityczną i wojskową państwa. Można śmiało powiedzieć, że rewolucja pożera własne swoje dzieci i że w Rosji jesteśmy świadkami gruntownych przemian.

Stalin prowadzi Rosję w kierunku imperialistycznej polityki rosyjskiej i wewnątrz państwa stara się zniszczyć wszelkie obce wpływy socjalizmu. Wcale mu to nie przeszkadza, jak podkreśla wybitny b. komunist i współpracownik Stalina, Dorriot, w swojej książce „Francja nie będzie krajem niewolników,” jako wodzowi III i międzynarodówki, podniecać zagiew rewolucyjną w Europie. Zdaniem Dorriota i partia komunistyczna francuska, wypełniając rozkaz moskiewski, stara się doprowadzić do wojny Francji z Niemcami, ażeby, wzniecając pożogę europejską, ułatwić stalinowskiej Rosji rozprawę na Dalekim Wschodzie z Japonią i uniemożliwić Niemcom wzięcie udziału w wojnie przeciwko Rosji. Stanowisko prasy czeskiej jest o tyle zrozumiałe, że Czesi, obawiając się najazdu niemieckiego na swój kraj, wszystko to, co utrudnia najazd niemiecki na Rosję, uważają dla siebie za pożyteczne.

Ze względu na pogranicze Rosji z Polską, to, co się dzieje w kotle rosyjskim, powinno być przez nas dokładnie ocenione i odpowiednio wnioski w polityce zagranicznej wyciągnięte.

Karol Wierczak.

Zatarg rządu z arcybiskupem krakowskim

Przed kilku dniami opinia społeczna została poruszona wiadomością o bardzo przykrym zatargu, jaki wynikł między rządem polskim a J.E. ks. arcybiskupem krakowskim księciem Sapiehą. Jak powstał zatarg, mówi o tym pismo J.E. ks. arcyb. Sapiehy, które podajemy w dzisiejszym numerze. Przeciwno stanowisku arcybiskupa posypały się uchwały rozmaitych organizacji pro-rządowych. W Grodnie taką uchwałę ogłosiła Federacja z podpisem p. Walickiego. Uchwały te są jednostronne i zapewne nie posłużą do zażegnania zatargu.

Wizyta króla Karola

Dzisiaj w sobotę d. 26 b.m. przybywa do Polski z wizytą król rumuński Karol II. Cały naród polski powita go z radością, jako monarchę rządzącego losami zaprzyjaźnionej z Polską Rumunii. Niedawna wizyta Prezydenta Polski w Bukareszcie i obecna wizyta króla Karola w Warszawie podkreślają znaczenie sojuszu polsko-rumuńskiego i zgodność dążeń politycznych obu narodów.

Na granicy w Śniatynie powita króla specjalna delegacja polska. Na całej drodze od granicy do Warszawy na większych stacjach odbędą się uroczyste powitania przejeżdżającego króla. Nadzwyczaj uroczystości będzie witał król Karol Lwów. Podobne uroczystości odbędą się w Przemyśle i Radomiu. W Biedrusku odbędzie się uroczystość nadania królowi Karolowi II szefostwa 57 p.p. Aktu nadania dokona Marsz. Rydz Śmigły w imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej. Nadana też zostanie królowi odznaka pamiątkowa 57 p.p. Król Karol udekoruje sztandar pułkowy wojennym orderem rumuńskim „Michała Walcznego,” a w końcu przyjmie defiladę wojska polskiego w mundurze pułkownika 57 pp. W Warszawie odbędą się przepiękne uroczystości i przyjęcia ku czci króla Karola.

Zajścia antyżydowskie w Częstochowie

Kilka dni prasa musiała się powstrzymać od ogłaszania wiadomości o groźnych zajściach antyżydowskich, jakie w dniu 19 czerwca wynikły w Częstochowie. Zajścia spowodowane były zamordowaniem przez żyda Józefa Pędraka robotnika chrześcijańskiego tragarza Stefana Barana. Zaburzenia przeciw żydom trwały trzy dni z przerwami. Wiele sklepów żydowskich zniszczono i kilkudziesięciu żydów w czasie zajść odniosło rany. Biskup częstochowski J.E. ks. Kubiś wydal odezwe dla uspokojenia ludności.

Kontrola Hiszpanii przestała istnieć

Zwolennicy czerwonej Hiszpanii w ostatnich dniach dokonali ponownego napaadu na krążownik niemiecki, który pełnił służbę kontroli. Wobec tego Niemcy i Włochy na konferencji w Londynie zażądały ukarania napastników. Ale Anglia i Francja na to się nie zgodziły. Wtedy zażądano wspólnej demonstracji okrętów czterech mocarstw. I to jednak żądanie zostało odrzucone. Wobec takiego wyniku konferencji Niemcy i Włochy wystąpiły z komitetu kontroli i teraz prawdopodobnie na własną rękę dadzą odpowiednią nauczkę czerwonym Hiszpanom.

Turniej tenisowy w Gdyni

W pierwszych dniach lipca rozpocznie się w Gdyni turniej tenisowy o mistrzostwo korpusu podoficerskiego na rok 1937 i puchar przechodni p. ministra spraw wojskowych gen. Tadeusza Kasprzyckiego.

W turnieju obecnym wprowadzona została konkurencja pań. Udział pań, żon i córek podoficerów, przyczyni się niewątpliwie do urozmaicenia i wzbudzenia dużego zainteresowania turniejem.

Nowy rząd francuski

Senator Kamil Szotamp (Chautemps) utworzył nowy gabinet, obejmując w nim przewodnictwo, jako premier. Były premier Leon Blum wszedł do rządu jako wice - premier bez teki. Ministrem obrony narodowej został Daladier, a ministrem spraw zagranicznych Delbos. Dotychczasowy minister skarbu socjalista W. Oriol (Auriol), którego gospodarka doprowadziła do przesilenia, objął tekę spraw wewnętrznych, a ministrem skarbu został radykał Bonnet. Obok zmiany premiera jest to najważniejsza zmiana w gabinecie. Reformy socjalistyczne doprowadziły Francję do ruiny i dlatego tekę finansów odebrano od socjalistów i oddano radykałom prawicowym. Dokonane w gabinecie zmiany można określić w tych słowach: rząd poprzedni był socjalistyczno-radykalny, a obecny jest radykalno-socjalistyczny. Ważniejsze stanowiska w rządzie objęli radykałowie. Pozatym wszystko pozostało po staremu. Nowy rząd, jak i stary, należy do frontu ludowego.

Nowy premier francuski Kamil Chautemps jest wytrawnym politykiem i przywódcą radykałów. Będą go popierali radykałowie, socjaliści i nawet komuniści, aby jak najdłużej mógł się utrzymać przy władzy „front ludowy.” Mimo to premier Chautemps będzie miał bardzo trudne zadanie do spełnienia. Spuścizna po rządach Bluma — to fatalny stan ekonomiczny państwa i puste kasy skarbowe. Kasy są tak dalece puste, że Blum żądał nadzwyczajnych pełnomocnictw, aby je na drodze nowych przymusów napelnić. Poradzić sobie z takimi trudnościami—to rzecz bardzo niepewna.

Walka o polski stan posiadania w Małopolsce wschodniej

Lwów (ATE). W całym szeregu miast i miasteczek na terenie Małopolski wschodniej odbyły się zebrania zwołane z inicjatywy Komitetu Porozumiewawczego Stowarzyszeń Polskich, poświęcone sprawie obrony polskiego stanu posiadania na ziemiach Małopolski wschodniej. Przedstawiciele wszystkich organizacji, doceniając niebezpieczeństwo, jakie dla interesów polskich przedstawia bierność i apatia gospodarcza polska wobec powstającej coraz bardziej organizacji żywiołów mniejszościowych, postanowili przystąpić do utworzenia w poszczególnych miejscowościach komitetów narodowych, które skupiać będą wszystkie polskie organizacje i w ten sposób utworzą jednolity front na ziemiach południowo-wschodnich.

Largo Caballero w niełasce

(Moskwa - KAP). Rada centralna związku bezbożników cofnęła honorowe członkostwo Largo Caballero. Jako uzasadnienie podaje to, że na terenie Hiszpanii Largo Caballero wspomaga anarchistów i trockistów. Podobizny Caballero, które wisiały we wszystkich klubach bezbożniczych, mają być usunięte.

Czytajcie i prenumerujcie „Nowe Życie”

Odpowiedź Ks. Metropolity Sapiehy

na komunikat Naczelnego Komitetu uczczenia pamięci
Marszałka Piłsudskiego

(KAP). W dniu wczorajszym ukazał się oficjalny komunikat Naczelnego Komitetu Uczczenia Pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego, wyrażający przeciwko zarządzeniom przemieszczenia trumny Marszałka Piłsudskiego do przeznaczonej przez Komitet Wykonawczy na ten cel i już urzędowej w grobach królewskich na Wawelu krypty pod Wieżą Srebrnych Dzwonów.

Mimo szerokiej korespondencji, poprzedzającej tę moją decyzję, przemilczano w znanym komunikacie motywy, które mnie do tego kroku skłoniły.

Jako gospodarz Katedry, wyrażając zgodę na pochowanie zwłok Marszałka Piłsudskiego, przejąłem zarazem odpowiedzialny obowiązek zapewnienia zgodnie z duchem Kościoła należnego szacunku zwłokom Pierwszego Marszałka Polski i złożenia ich na godnym miejscu. Miejsce spoczynku w podziemiach Katedry św. Wacława przez Komitet wybrane jest już gotowe. Ten fakt stwierdza uchwała Komitetu Wykonawczego z dnia 6 kwietnia b.r. w odpowiedzi na list pana Wojewody Krakowskiego z dnia 11 marca b.r., w którym Pan Wojewoda postawił wniosek o przeniesienie trumny ze zwłokami Marszałka do krypty pod Wieżą Srebrnych Dzwonów z tego powodu, że krypta jest już wykończona.

Przeszło dwa lata trwające przewidywania i brak określonego przez Komitet terminu dla ostatecznego umieszczenia zwłok Marszałka Piłsudskiego, nadto pojawiające się wiadomości o nowych, zupełnie odmiennych projektach nawet co do miejsca, gdzie trumna ma zostać złożona, zmusiły mnie do ostatecznego załatwienia sprawy w niezłomnym przeświadczeniu, że czynię za dość odpowiedzialnym obowiązkom, które na mnie, jako Polaku i rządcy Katedry Wawelskiej, spoczywają.

Dalszym motywem, wpływającym z czci dla pamięci Marszałka Piłsudskiego, był wzgląd, że zwłoki, pozostając w krypte św. Leonarda, wilgotnej pomimo poczynionych adaptacji i niezabezpieczone sarkofagiem, narażone były nadal na niebezpieczeństwo ujemnych dla stanu ich mumifikacji następstw. Wreszcie jako Biskup i stróż najdroższego Sanktuarium Polski, obowiązany do strzeżenia świętości miejsca katolickiej Katedry, nie mogłem obojętnie patrzeć, jak przez Katedrę przesuwają się rzesze ludzi nieraz obcych naszej wierze, które przybływały złożyć hołd Marszałkowi Piłsudskiemu, równocześnie jednak niejednokrotnie zakłócały spokój, wymagany przez świętość miejsca w porze nabożeństw.

Głęboko przejęty powyższymi względami przeprowadziłem z Komitetem Wykonawczym korespondencję, wyjaśniając swoje w tej sprawie stanowisko. Motywy, którymi się kierowałem, przedstawiłem także Panu Prezydentowi Prof. Ignacemu Mościckiemu, Najwyższemu Włodarzowi Rzeczypospolitej.

Wyluszczone przesyłane motywy zostały, niestety, w odpowiedzi Komitetu pominięte milczeniem. Wobec tego, nie pozostało mi nic innego, jak zawiadomić Komitet Wykonawczy o terminie przeniesienia zwłok Marszałka Piłsudskiego z prośbą o wydelegowanie swego przedstawiciela.

Tak się też stało. Trumna złożona została na wieczny spoczynek w podziemiach Katedry Wawelskiej w krypte pod Wieżą Srebrnych Dzwonów. Krypta Marszałka Józefa Piłsudskiego została przed złożeniem w niej trumny, jak przystało na grobowiec katolika, poświęcona. Przeniesienia trumny dokonano z należytym szacunkiem i najwyższą troską w obecności przedstawicieli Kapituły krakowskiej i delegata Komitetu Wykonawczego, który, jako lekarz, od początku czuwał nad stanem mumifikacji zwłok Marszałka Piłsudskiego.

W decyzji swojej kierowałem się jedynie i wyłącznie poczuciem obo-

wiązku Biskupa, na którym spoczywa wysoka odpowiedzialność za należyte zachowanie świętości miejsca w Katedrze i za zabezpieczenie stanu zwłok tych Wielkich w Narodzie, którzy w podziemiach Katedry spoczywają.

Uważam za właściwe podać to do wiadomości publicznej, kiedy z różnych stron decyzja moja i poprzedzające ją motywy są najzupełniej dowolnie tłumaczone.

Adam Stefan Sapieha

Xiąże Arcybiskup Krakowski.

Kraków dnia 24 czerwca 1937 r.

Sklepy chrześcijańskie rosną

Nowy miesięcznik „Di Idzie Ekonomik” (Ekonomika żydowska) podaje artykuł sekcji ekonomiczno-statystycznej organizacji „Iwa”. Artykuł ten zawiera dane liczbowe o stanie handlu żydowskiego w Polsce. Ciekawe są wiadomości, dotyczące Grodna i okolic.

Liczba sklepów w Grodnie w r. 1932 wynosiła 823, w tym sklepów żydowskich 694 (84,3 proc.) i nieżydowskich 129 (15,7 proc.).

W bieżącym roku 1937 ogólna liczba sklepów w Grodnie wynosi 999, w tym sklepów żydowskich 710, a nieżydowskich 289. Sklepy żydowskie stanowią 71,1 proc., a nieżydowskie 28,9 proc. W ciągu czterech i pół ostatnich lat walki ekonomicznej z żydami sklepy nieżydowskie, które przeważnie są chrześcijańskimi, wzrosły więcej niż dwukrotnie, o 160 nowych sklepów, prawie po 40 sklepów rocznie, gdy liczba sklepów żydowskich wzrosła tylko o 76, a procentowo spadła o 13,2 proc.

Mimo tych pomyślnych dla handlu chrześcijańskiego objawów handel żydowski w Grodnie jest jeszcze bardzo silny, gdyż posiada przeszło 70 proc. wszystkich sklepów. To też akcja otwierania nowych sklepów chrześcijańskich musi trwać dalej. Jak się dowiadujemy, do końca 1937 r. ma jeszcze powstać w Grodnie około 80 nowych chrześcijańskich placówek.

W Jeziorach procentowo sklepy żydowskie wzrosły: w r. 1932 na ogólną liczbę 75 było sklepów żydowskich 65, czyli 86,6 proc., a obecnie na 73 jest sklepów żydowskich również 65, czyli 89 proc. Z tego wynika, że w Jeziorach dwa sklepy chrześcijańskie upadły.

W Sokółce procent sklepów żydowskich zmniejszył się: było na 127 sklepów 109 żydowskich (85,8 proc.), a obecnie jest na 148 sklepów żydowskich 118 (79,7 proc.).

Uroczystości

Międzynarodowego Kongresu
Chrystusa Króla w Poznaniu
dla radioluchaczy

Międzynarodowy Kongres Chrystusa Króla w Poznaniu odbędzie się w ostatnich dniach czerwca b.r. W tych dniach w murach grodu Przemysława gościć będzie wiele dostojników kościelnych oraz masy wiernych z całego świata. Polskie Radio nada kilka fragmentów z tych potężnych manifestacji, a mianowicie: Dnia 28.VI o godz. 12.03 nadany zostanie fragment inauguracyjnego XVII Zjazdu Katolickiego z hali reprezentacyjnej Targów Poznańskich. Dn. 29.VI dzięki transmisji o godz. 9.50 będą mogli radioluchacze wysłuchać Pontyfikalnej Mszy św. z Poznania. Mszę św. celebrować będzie JE. ks. kardynał dr. A. Hlond, Prymas Polski, mianowany legatem papieskim na tegoroczny Międzynarodowy Kongres Chrystusa Króla. Kazanie wygłosi ks. biskup Galwina. Podczas nabożeństwa śpiewać będzie wspólnie chór ks. Gieburowskiego. Tegoż dnia o godz. 17.50 Polskie Radio nada z Poznania fragment manifestacyjnej procesji do Pomnika Serca Jezusowego. (C.P.C.).

Wiadomości sowietkie

Rosja sowiecka w dalszym ciągu żyje pod wrażeniem masowych aresztów co raz to innych dygnitarzy bolszewickich. Z tego powodu na dyrektorów i kierowników zakładów przemysłowych padł strach, który odbiera im swobodę myślenia i pracy. Poculi to robotnicy i masami nie przychodzą do fabryk na robotę. W Zagłębiu Donieckim w pierwszym kwartale zanotowano 160 tys. wypadków niestawienia się robotników do pracy. W zakładach Makiejewskich jednego dnia spóźniło się 400 robotników.

W Moskwie odbył się zjazd pracowników prokuratury sowieckiej. Zjazd stwierdził, że sprawy sądowe w Sowietach ciągną się całymi latami i że wielka ilość spraw wogóle przepada w kancelariach sądowych. Duża ilość spraw leży w archiwach sądowych jeszcze nie rozpatrzonych. (I prokuratora Kuroczkina w Moskwie w czasie rewizji znaleziono cały zbior nierozpatrzonych spraw, ukrytych w kanapie).

W Zagłębiu Donieckim rośnie propaganda religijna. Wędrowni duchowni prawosławni obchodzą osady robotnicze i nauczają religii. Nazywają oni siebie „plechotą Jezusa” i występują otwarcie przeciw bezbożnikom. W mieście Gorlowka duchowni zorganizowali publiczne czytanie Ewangelii w miejscowym „parku kultury” i gromadzą liczne rzesze słuchaczy.

Program Kongresu Marianńskiego w Wilnie

(Wilno KAP). Komitet Wykonawczy Kongresu Marianńskiego w Wilnie ustalił program uroczystości w sposób następujący:

Dn. 1 lipca o godz. 18-tej dzwony w kościołach całej archidiecezji wileńskiej obwieszczają początek nabożeństwa w Ostrej Bramie, podczas którego kazanie wygłosi JE. Ks. Arcybiskup—Metropolita Jajbrzykowski. Po nabożeństwie ruszy pochód — procesja na plac Katedralny, gdzie rozpocznie się inauguracyjne zebranie Kongresu.

Dn. 2 lipca w Ostrej Bramie odprawione zostaną nabożeństwa o godz. 8, 10 i 18-tej z kazaniami. W godzinach od 12 do 17 odbywać się będą obrady sekcyjne: 1) Wiary i moralności w sali Śniadeckich, 2) Duchowieństwa w sali Bibl. Seminarium Duch., 3) Organizacji kościelnych w sali Miejskiej, 4) Społecznej w 5 sali U.S.B., 5) Sodalicii Marianskiej w wirydarzu murów po dominikańskich 6) Młodzieży pozaszkolnej w sali Misyjnej św. Anny 13.

Dn. 3 lipca odprawione będą nabożeństwa w Ostrej Bramie o godz. 9 i 18-tej. Obrady sekcyjne mają trwać od godz. 11 do 13 w salach, jak w dniu 2 lipca. O godz. 15. min. 30 nastąpi na placu Katedralnym plenarne zebranie Kongresu z referatami, uchwaleniem rezolucyj i przemówieniami. Potem uczestnicy udadzą się procesjonalnie do Ostrej Bramy ulicami Maryi Magdaleny, Zamkową, Wielką, Ostrobramską. O godz. 10 odprawione zostanie końcowe nabożeństwo z kazaniem i odnowieniem ślubowania.

Polski kapłan ukończył podróż naokoło świata

(Londyn-KAP). Ks. Dr. Andrzej Krzesiński, docent Uniw. Jag., ukończył swą podróż naukową naokoło świata, którą rozpoczął przeszło rok temu. Ostatnio bawił ks. dr. Krzesiński w Ziemi Świętej i Egipcie, skąd przybył drogą morską przez Gibraltar do Londynu. Po drodze wygłaszał wszędzie wykłady. Szczególnie żywą działalność rozwijał w Indiach, gdzie zetknął się z najwybitniejszymi osobistościami, jak Gandhi, Rabindranath Tagore, Pandit Nehru i inni. Do Krakowa wraca ks. Krzesiński w pierwszych dniach września b.r. Jak wiadomo, ks. Krzesiński zajmując się obecnie zagadnieniem kultury i jej kryzysu. Ostatnia jego podróż naokoło świata miała na celu zebranie materiałów do tego zagadnienia.

Żydzi wyrzucają chrześcijan i zakładają kolonie

(Wilno-KAP). Jednym z najlepiej uprzemysłowionych majątków ziemskich na północy Wileńszczyzny jest majątek Iwje, posiadający 6 tys. ha gruntów, znaczny obszar lasu, elektrownię, tartak i młyn parowy. Majątek ten w połowie stanowił od paru lat własność Żyda warszawskiego Horacego Hellera, który nabył go z licytacji. Ostatnio jednak cały majątek przeszedł w ręce Hellera. W związku z tym 35 rodzin fornali zostało wyrzuconych. Żydzi projektują założyć w Iwju kolonię osadniczą dla żydowskiej ludności rolniczej.

Co mówi sekta „Wędrowców”?

Moskwa - (ATE). „Komsomolskaja Prawda” donosi, że w ciągu ostatnich dwóch lat ogromne rozpowszechnienie znalazła w ZSSR sekta „Wędrowców”. Sekta ta agituje otwarcie przeciwko władzy sowieckiej. Przedstawiciele jej, wędrując od wsi do wsi, tłumacząc chłopom, że władza sowiecka jest państwem Antychrysta i że po jej rychłym upadku nadejdzie Sądny Dzień. Sekta posiada doskonałą organizację, ma wszędzie swe kryjówki i zaopatruje swych wędrownych agitatorów w specjalne paszporty, na których zamiast pieczęci figuruje znak krzyża. Zaopatrzeni w te paszporty „Wędrowcy” wszędzie znajdują przytułek u ludności.

Wobec wyraźnej politycznej szkodliwości tej sekty władze wydały rozporządzenie, ażeby agitatorów „Wędrowców” karać śmiercią przez rozstrzelanie. Na zasadzie tego rozporządzenia rozstrzelano niedawno w Wiatce jednego z kierowników tej sekty, Krystofora Zyrianowa.

Zjazd Sodalisek

W dniach 22-24 b.m. odbył się w Warszawie zjazd Sodalicii Marianskich uczennic szkół średnich w Polsce. Na zjazd przybyło około 700 sodalisek z całego kraju. Nabożeństwo w kościele P.P. Wzytek celebrował JE. Ks. Arcybiskup Gall. Zjazd zaszczylił swą obecnością: nuncjusz papieski JE. Ks. Arcybiskup Cortesi, JE. Ks. Biskup Gawlina, ks. prał. Pacini i przedstawiciel Kuratorium. Do Sodalisek przemówił Ks. Nuncjusz, udzielając im błogosławieństwa i składając życzenia. W czasie zjazdu wygłoszono szereg referatów i omawiano sprawy organizacyjne.

Ceny na ludzi przed stu laty

Niewolnictwo zniesione zostało w Ameryce przed niespełna stu laty, do tego czasu zaś w U.S.A. kwitł ożywiony handel murzynami.

Gazeta giełdowa z Nowego Orleanu, należącego w owym czasie do stanów północnych, zamieszcza pod datą 7 kwietnia 1837 r., następujący komunikat giełdowy:

Tomasz Ryan i syn przywieźli na targ 15 murzynów, z których uzyskał 10.365 dolarów—czyli przeciętnie po 691 dol. za „sztukę”.

Trzej murzyni w wieku 17 lat sprzedani po 1011—1065 dol. każdy. Firma Capers i Hayward zaoferowała do sprzedaży 109 murzynów, którzy nabyci zostali z rodzinami po przeciętnej cenie 550 dolarów za „sztukę”.

Dwie niemal zupełnie młode niewolnice nabyte zostały przez A. G. Whitneya jedna za 1000, druga za 1190 dolarów. (C.P.C.).

1770 „wrogów ludu”

Moskwa-(ATE). Według informacji mińskiego pisma „Robotnik” w komunistycznej partii na Białorusi naliczone 1770 „wrogów ludu”, zajmujących dotychczas w partii wysokie stanowiska, a obecnie postawionych w stan oskarżenia pod zarzutem trockizmu i szpiegostwa.

Kupujcie wyroby krajowe

Wielka pielgrzymka nauczycielska na Jasnej Górze

(Częstochowa - KAP). Uroczystości na Jasnej Górze, związane z pielgrzymką nauczycielstwa polskiego, przeszły wszelkie oczekiwania i obliczenia zarówno organizatorów jak i szerokiej opinii. Pomimo bardzo niedogodnego terminu i nieprzychylnych postaw menesterów ZNP nauczycielstwo polskie stawilo się w Częstochowie w liczbie ponad 20.000 osób, przyczem, co charakterystyczne, przeważali młodzi, zwłaszcza z diecezji zachodnich, skąd w przytłaczającej liczbie stawili się młodzi nauczyciele. Niektóre pociągi przybyły udekorowane wizerunkami Matki Bożej i sztandarami. Nawet najodleglejsze diecezje: wileńska i łucka przysłały każda ponad kilkadziesiąt osób.

Najliczniej przedstawiała się grupa warszawska i poznańska, licząc po 1500 osób. Procesja trwała zgóra godzinę, pomimo to duża ilość uczestników nie zdołała dla braku miejsca wejść na waly.

General Paulinów O. Pius Przeździecki powitał pielgrzymkę, zaznaczając, że śladem wszystkich stanów przybyło na Jasną Górę i nauczycielstwo, by złożyć hołd z rozumu i serca majestatowi Mądrości Bożej.

Następnie u Szczytu przy pięknie udekorowanym ołtarzu Mszę św. celebrował ks. Biskup Lisowski. Po Mszy św. ks. Biskup Kubina odczytał breve papieskie w oryginale łacińskim i w tłumaczeniu polskim. Serdeczna i natchniona treść listu papieskiego wywarła na wszystkich olbrzymie wrażenie. Następnie wygłosił kazanie złotousty kaznodzieja Ks. Biskup Wł. Jasiński. Dostojny mówca wierzy, że nauczycielstwo spełni swe przeznaczenie.

Kulminacyjny punkt uroczystości poprzedziło krótkie wezwanie do modlitwy Ks. Biskupa A. Szlagowskiego, który stwierdza, że nauczyciele są piastunami przyszłości i zbawcami narodu, gdy sami odradzają się w duchu. Wzywa więc rzeszę nauczycielską, by we wspólnej modlitwie wypowiedziała swą przebogata duszę. Po tych słowach wszyscy klękają i odmawiają w potężnym chórze tekst modlitwy.

Po modlitwie zabrał głos Ks. Nuncjusz Apostolski, zaczynając od pozdrowienia: „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus.” Następnie dał wyraz swej szczerzej radości, że znalazł się po raz pierwszy w czcigodnym gronie wychowawców polskich na tym miejscu świętym, z którego rozchodzą się promienie łask i szczęścia na całą ziemię polską. JE. Ks. Nuncjusz stwierdza, jak ogromnie uderzyło go, że na dźwięk imienia Maryi otwierają się w Polsce wszystkie serca. Bo też przez ręce Matki Bożej spływają zdroje łask na wszystkie narody świata, a na naród polski w szczególności. Wyraża dalej swe uznanie dla nauczycielstwa, iż przybyło tak gromadnie, by pochylili czoła przed majestatem Maryi, Bożej Mądrości i dało przez to przykład, jak należy doceniać życie nadprzyrodzone. Cieszy się zwłaszcza, iż przez to nauczycielstwo zadokumentowało, że pragnie oprzeć swą działalność wychowawczą nie na mętach naukach, lecz na prawdzie Bożej. Wierzy, że takie nauczycielstwo wychowa naród pełen światła wiary, poświęcenia, o które jak o opokę rozbiła się wszelkie niebezpieczeństwo. Zakończył udzieleniem Papieskiego Błogosławieństwa, połączonego z odpustem zupełnym.

Przemówienie Nuncjusza tłumaczył z włoskiego prof. O. Halecki.

Cykl przemówień zamknął prof. A. Ponikowski, jako prezes Komitetu, dając w pełnych mocy słowach wyraz radości z powodu tak pomyślnego przebiegu pielgrzymki.

Odśpiewaniem „Wierzę w Boga” zakończono tę wspaniałą uroczystość, która zapisze się złotymi zgłoskami w historii odrodzonej Rzeczypospolitej, jako najpiękniejszy i zwrotny punkt polskiego szkolnictwa.

Wstąpię do szkoły zawodowej

Wstąpię do szkoły zawodowej (wydawn. „Ligi Pracy” nr. 97). Zagadnienie zdobywania zawodu poprzez szkołę zawodową jest przedmiotem treści nowej broszurki prof. inż. Benedykta Nawrockiego, znanego pioniera wychowania gospodarczego, który w tej broszurce radzi i rozczytuje, dokąd kierować młodzież po ukończeniu szkoły powszechnej. Broszura w cenie 25 gr. za egzemplarz, pisana ciekawie, zasługuje na to, by dotrzeć do rąk rodziców, zastanawiających się nad przyszłym losem swych dzieci, oraz do bibliotek szkół powszechnych.

Kronika

GRODNO, dnia 27 czerwca 1937 r.
KALENDARZYK

- 27.VI. Niedziela 6 po Ziel. Św. Władysław król. Wschód słońca 2.56. Zachód słońca 19.59.
- 28.VI. Poniedziałek. Ireneusz. Leon. Zbroisław.
- 29.VI. Wtorek. Piotr i Paweł Ap. Wyszomir. Dalebor.
- 30.VI. Środa. Emilia. Cichosław.

Daty historyczne. Dnia 28.VI Rocznicą podpisania Traktatu Wersalskiego, gwarantującego niepodległość Polski. Rocznicą zamachu w Serajewie, który spowodował wybuch wojny światowej w r. 1914. Rocznicą pierwszych wyborów w Republice Hiszpańskiej.

Program „Dni morskich”. Komitet „Dni morskich” w Grodnie ustalił następujący program uroczystości, które się odbędą w dniach 28 i 29 czerwca.

Dnia 28.VI o g. 17 dekorowanie ulic, domów, witryn i balkonów flagami państwowymi i znakami Ligi morskiej; o g. 19 capstrzyk orkiestr wojskowych; wieczorem w Domu Żołnierza wyświetlanie filmów morskich.

Dnia 29.VI o g. 10.30 uroczyste nabożeństwo w Farze z udziałem przedstawicieli władz, delegacji i pocztów sztandarowych; o g. 13 przegląd wojska i organizacji społecznych na pl. Batorego oraz podniesienie flagi państwowej i bandery Ligi morskiej; o g. 13.15 przemówienia i defilada; o g. 16 zabawy ludowe w ogrodzie miejskim i na Rumłowce; o g. 20 opuszczenie flagi i bandery; o g. 21 uroczystość wianków na brzegu Niemna.

W dniach 29.VI i 4.VII odbędzie się zbiórka uliczna na F.O.M. i sprzedaż losów loterii na cele Ligi morskiej.

Pierwsze kwoty brzeskie. Żydowski komitet ratunkowy w Grodnie przesłał do centrali w Białymstoku pierwszą ratę, zebraną w Grodnie, w sumie 2.520 zł. i z przedmieścia 730 zł., razem 3.250 zł. Uczniowie gimnazjum realnego zebrali 151 zł. 60 gr. Ze Skidla wysłano 700 zł.

Obozy letnie dla młodzieży. Wilno-(ATE). Starostwo w Brasławiu otrzymało szereg zgłoszeń, przeważnie z Warszawy, Łodzi i Krakowa, na urządzenie nad jeziorami Brasławskimi obozów letnich dla młodzieży. Ogółem nad jeziorami Brasławskimi spędzi w tym roku lato ponad 3 tys. młodzieży.

Premiera „Ten - który zmienił nazwisko”. W sobotę dn. 26 b.m. o g. 8.30 wiecz. wystawiona zostanie, jako ostatnia premiera, sztuka słynnego angielskiego pisarza i twórcy sensacyjnych powieści Edgara Wallace’a „Ten - który zmienił nazwisko” z Leonem Łętowskim w roli tytułowej. W innych rolach grają: pp. Szyszko-Bohusz, Bielecki, Karowski, Orliński i Wróblewski. Reżyseria J. Nowackiego. Dekoracje St. Grabczyka. Ceny miejsc od 25 gr. do 2 zł., przyczem w dniu premiery zniżki są ważne.

W niedzielę o g. 8.30 odbędzie się drugie przedstawienie sztuki „Ten, który zmienił nazwisko”. Ceny biletów od 25 gr. do 1 zł.

TEATR MIEJSKI W GRODNI

Im. ELIZY ORZESZKOWEJ pod dyr. J. GRODNIICKIEGO

W sobotę dnia 26 czerwca 1937 r.

Premiera

„TEN, KTÓRY ZMIEŃIŁ NAZWISKO”

Sztuka E. WALLACE’A

Reżyseria J. NOWACKI

W roli tytułowej p. LEON ŁĘTOWSKI

Początek o g. 8.30 wiecz. Bilety w kasie teatru

Do hufca szkolnego w lwju przyjęto Żyda. (Wilno KAP). Wśród mieszkańców lwju panuje oburzenie z powodu przyjmowania Żydów do harcerskiego hufca szkolnego, do tychczas składającego się wyłącznie z młodzieży katolickiej. Ostatnio z niewiadomych powodów kierownictwo hufca przyjęło do szeregów Żyda Rzechtego. Równocześnie jego ojca wciągnięto do koła opiekunów tej drużyny.

Magistrat ogłosił droższe ceny chleba. Dnia 23.VI magistrat ogłosił nast. cennik: chleb żytni razowy 95 proc. 29 gr., chleb żytni pyłowy 82 proc. 32 gr. i chleb żytni pyłowy 70 proc. 34 gr. Obecne ceny są wyższe od poprzednich o 4 gr. Czy podniesienie ceny przyczyni się do tego, aby chleba nie brakowało, nie wiadomo. Piekarze narzekają, że muszą za mąkę płacić o 5 lub 6 groszy więcej od ceny detalicznej chleba, gdy dotychczas zawsze tak było, że cena mąki równała się cenie chleba. Piekarze mieli dochód z przypieku, a obecnie część tego dochodu muszą tracić.

Województwo nie zatwierdziło prezesa Rady gminy żydowskiej.

W tych dniach nadeszła decyzja województwa w sprawie ostatnich wyborów do gminy żydowskiej w Grodnie. Prezes rady kahału dr. Blumsztein rewizjonista nie został zatwierdzony na tym stanowisku i z tego powodu złożył swoją rezygnację. Wkrótce mają się odbyć wybory nowego prezesa Rady kahału grodzieńskiego.

Zabawa ludowa. W ramach programu „Dni morskich” w Grodnie odbędzie się dnia 29 b.m. o g. 16 w „Starym Parku” bezpłatna zabawa ludowa, połączona z popisami tanecznymi. Nad układem tańców w strojach ludowych czuwa p. J. Wołajko, pieśni ludowe wykona chór prof. Kuzy z udziałem orkiestry 81 pp. Sądymy, że ogród miejski będzie przepełniony.

FIRMA „PIAST”

Grodno, ul. Pocztowa 20.

poleca wszelkie towary kolonialne, wędliny litewskie, żywieckie i wolińskie, szynki bekonowe „Polo,” sery, masło, jaja, miód lipcowy — wszystko w najlepszych gatunkach i po najniższych cenach.

Okazyjnie

sprzedaje się fortępian krótki, wie-deński b. tanio, do obejrzenia Orzeszkowej 20 8.

4—1

Kino DŹWIĘKOWE Dominikańska 25
Wstęp od 25 gr. „Apollo”

Nowy oryginalny temat

Romans pokojówki z synem milionera

ROBERT TAYLOR
LORETTA YOUNG

Nad program aktualia i dodatki

MAURYCJ WOLAŃSKI

— KRAWIEC —

specjalista ubiorów dla duchowieństwa katolickiego, przyjmuje zamówienia na różnego rodzaju sutanny, czamarki, palta, futra i t.p.
Grodno, ul. św. Kazimierza 87, tuż za strażą pożarną. Ceny przystępne.

„Baltpress” — BIULETYN

Stala łączność ze wszystkimi stolicami Europy i ośrodkami walki antykomunistycznej. Obszerne i wszechstronne informacje o wypadkach w Sowietach od własnych korespondentów.
3—1 Gdańsk, Holzramm 5.

Jan MALINOWSKI

SKŁAD APTECZNY

Grodno, Dominikańska 13 t. 400

Poleca: Perfumy, wody kołońskie i wyroby kosmetyczne. Pomoce szkolne do gabinetów chemicznych i fizycznych,

PO NAJNIŻSZYCH CENACH I W NAJWIĘKSZYM WYBORZE

— POLECA —

OSTATNIE NOWOŚCI

W DZIALE

MATERIAŁÓW DAMSKICH, MĘSKICH I DZIECIENNYCH

NA SEZON LETNI firma

K. STASZEWSKI

Grodno, Dominikańska 18, tel. 315.

P.S. JEDNOCZEŚNIE POLECAM W WIELKIM WYBORZE

PIĘKNE LISY

PAPIERY PROCENTOWE:

PREMIOWĄ POŻYCZKĘ INWESTYCYJNĄ,
PREMIOWĄ POŻYCZKĘ DOLAROWĄ,
4% POŻYCZKĘ KONSOLIDACYJNĄ i inne

KUPUJE I SPRZEDAJE

Hipoteczny Bank Spółdzielczy
w GRODNIE Dominikańska 16.

PODAJEMY DO WIADOMOŚCI NASZEJ SZANOWNEJ
KLIENTELI, ŻE OTRZYMALIŚMY NOWY TRANSPORT
MATERIAŁÓW LETNICH. PROSIMY O ŁASKAWĘ
ODWIEDZENIE NASZEGO SKLEPU

Z POWAŻANIEM

GRODNO,
DOMINIKAŃSKA 9

„TKANINA”

Kąpielowe artykuły

KOSZULE MĘSKIE

BOGATY WYBÓR

PO NAJNIŻSZYCH CENACH

POLECA

f-ma **Józef MIKO**

Dominikańska 19 tel. 356

GALANTERIA, BIELIZNA, TRYKOTARZE

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI w GRODNIE

Chrześcijański Skład Win i Wódek

z wyszynkiem

Zofii Niewiedzkiej

pod kierownictwem

Marii Sajewskiej

bogato zaopatrzone w różne napoje jak koniaki, likiery
oraz wina zagraniczne i krajowe

Grodno, ul. Brygidzka 12.

9-8

Chrześcijański Zakład Krawiecki

M. BARANOWSKIEGO

Grodno, Brygidzka 7

ZAWIADAMIA, iż wprowadził specjalny dział ubiorów
dla duchowieństwa.

Przyjmuje zamówienia na sutanny, płaszcze i futra. 8-2

Chrześcijański Zakład Krawiecki

Absolwenta paryskiej Akademii kroju i szycia

Stanisława Brażuka

Grodno, Brygidzka 11

przyjmuje wszelkie roboty damskie i męskie w zakres
krawiectwa wchodzące. Wykonanie solidne

Już dziś !

Janette Mac Donald

w filmie

Kapryśna Marietta

WITAJCIE! KINO „HELIOS”

Kino MALEŃKIE „LUX” Horodniczańska
nr. 10

Dziś! Wspaniała epopeja o męstwie ludzkim!

O żołnierzu, który idzie naprzeciw śmierci śmiało, jak mu
nakazuje honor i obowiązek wobec ojczyzny p.t.

zamieci żelaza i ognia

Rola główna — Wojna, która niweczy, pustoszy a zarazem
ze zwykłych ludzi czyni bohaterów

Role naczelne — Wodzowie niewidoczni na filmie

Nad program: atrakcje

Uwaga! Wkrótce: MARTA EGGERTH jako
„DZIEWCZYNA Z LUDU” w filmie p.t. „KARIERA”
Początek seansów: 6.15, 8.15, 10.15

Kino dźwiękowe
Pocztowa, 4

„PAN”

WSTĘP
od 25 gr.

WIELKI ZDOBYWCA! WSPANIAŁY BOHATER!
TO **GEORGE O'BRIEN** w filmie p.t.

DANIEL BOONE

Hymn na cześć prawdziwych zdobywców Ameryki,
walki z Indianami

Daniel Boone—to dramat wielkiego czynu, zdumiewający
rozmachem, wzbudzający zachwyt swą potęgą.

Nad program: aktualia i dodatki

Kino DŹWIĘKOWE
Orzeszkowej nr. 15

„UCIECHA”

WSTĘP
25 gr.

DZIŚ! Poraz pierwszy w Grodnie dawno oczekiwana
największa sensacja XX wieku

Zaginione miasto

Rewelacyjna misja świata przyszłości
Akcja o wysokim napięciu
Elektryzujący temat. Pierunująca treść

Nad program: najnowsze aktualności PAT-a
Pocz. seans. o godz. 6, 8, 10.15 a w dni świąt. od 12

Kto reklamuje ten zyskuje

Wydawca: Spółka wydawnicza „Nowe Życie,” Sp. z ogr. odp. w Grodnie

Odbito w drukarni Piotr Redzko Grodno Rydza-Smigłego 6.

Redaktor odpow.: Władysław Ser.